

MUZICA FRICII

Cel din urmă volum de poezie al lui Mihai Ignat*, *Frigul (elegie)*, apărut la editura Nemira, 2018, are un suflu diferit față de anterioarele, măcar pentru faptul că dimensiunile lui fac din acesta un poem singular care iese din patternul conciziei cu care poetul ne-a obișnuit. De largă respirație muzicală, *Frigul* are o structură ce pare desprinsă din articularea specific modulară a temei cu variațiuni. Încă din volumul *Poate noaptea a și-nceput*, Mihai Ignat anunțase tema, o izolase în scurte poeme, dense și populate de fantasmеle fricii, obsesiv reluată de la un poem la altul. Aici, în *Frigul*, simbioza dintre stare, muzică și ritmică fac din poemul-elegie un experiment care depășește simpla situare a unui corelativ poetic al spaimei de bătrânețe într-o formulă condensată. Poemul este nu doar o expresie care desenează baroc o stare, ci devine o incantație care antrenează modulații diverse, alături de ritualul de exorcizare a bătrâneții: „indiferent faptului că deși nu pare, asta e o/ rugăciune funebă/ un rit de chemare a bătrâneții/ o înjurătură scuipată forțelor oarbe/ care m-au făcut iar în curând mă vor desface chiar/ dacă prin intermediul unor trupuri care reprezintă/ ființe dragi mie”. Poetul situează foarte sigur această stare a limbului, poemul său devine un moment al intervalului, dar și al parcurgerii acestuia, un poem de trecere, precum un rit de trecere prin „pierderi și câștiguri”, practicat „după o logică atât de/ obscură că nu poate să ofere decât migrene și crampe”, printre o seamă de interogări ale sinelui și ale lumii, fără a ajunge la sentimentalism ori lamentație, ci cu o conștiință limpede a plonjonului într-o nouă etapă. Mihai Ignat aduce în fața noastră un poem al fragilității și al eșuării eului, dar totodată și al clarificării de sine, în identificarea cu ceva elementar, simplu, profund și limpede: „să spargi cețurile anumitor dimensiuni să le desparți/ cu pieptul/ ca și cum ai sărbători Ziua Accidentelor Casnice/ adică ZAC și eu aici în praful/ propriului drum și mă răsfăț că-s un/ catarg doborât”, un eu al prăbușirii, dar și al expierii, cu „nostalgia simplității profunde,/ vălurite foarte ușor, ca apele unui lac fără mistere”.

După o aparentă liniștire a crizei, un echilibru fragil pare că se instalează, dar numai pentru a fi apoi distrus. Astfel, între afirmarea și negarea fricii, muzica poemului se aude în surdina reflexiv autoreferențială: „ecouri de jar mângăleli pe hârtia/ neagră adică nu ne vedem/ doar percepem nu toți avem nu toți purtăm / aceleași spaime (...) scăpat din ghearele somnului din sfincterul întunericului/ și amintindu-mi din nou că suntem ruine construim pe ape dincolo de cortine/ între cutele pielii în plin plonjon care pare altceva/ pare

pământ”. Înainte ca „lumea să fie seară” și în contiguitate cu aerul disperării pe care îl respiră poemul, vocea subiectului afirmă sec și dramatic ruptura: „totul e despărțire/ chiar și când vremea e blondă/ ba chiar mai abitir/ totul e precaritate/ dar asta nu înseamnă decât că vreau să-mi conectez senzorii să fiu cel care/ copleșește să mă anunț drept cel care/ va zămisli sentimentul de angoasă al epocii modulare/ al vieții secționată”.

De la situarea în starea de insecuritate, în lumea „ca o cutie/ lumea invadată de roșu/ lumea în care te urmărește o furnică/ și nu poți s-o strivești pentru că nu știi/ unde e în ce ungher se ascunde/ dar știi că e pe urmele tale, călăuză a fricii”. Gradual, eul este locuit de spaime, de vid, de „visul de beton”. Carcasă a fricii, conservat de meteorologia frigului, eul golit, precum galeriile săpate de cârțițe, atinge paroxismul, angoasa, gradul zero al spaimei: „fiecare cu propria galerie/ cu propriul întuneric/ fiecare fără fiecare”. Autoportret al sinelui ca „imigrant al disperării”, poemul lui Mihai Ignat conține autentică declarație a poeziei ca mod de viață, ca reprimare a sentimentalismului și afirmare a ceea ce are ea mai adevărat, prin și dincolo de explorarea autobiografică: „nu mai scriu nimic gratuit (...) salvați-mă de mine,/ vă rog/ sau mai bine nu (...) și nu uitați că/ nimic personal”.

Variațiile de tonalitate parcurg game minore, de la baladesc la poemul mai stenic în alb și negru, la sonoritatea amar-sarcastică, autoironică și duioasă alteori, ajungând la un lirism special, marcat negativ, ce explorează experiențe liminare – ale disperării, furiei, bătrâneții iminente sau ale morții –, dar și la notațiile reveriei nostalgice erotice.

Poemul maturității creatoare și existențiale, poemul frigului rezonând cu frica, este susținut de accente dureros de viscerale, hiperemice sau alteori suprarealiste ale disperării și ale disperării, ale sufletului negru. Mihai Ignat recompune o stare elegiacă într-o formulă ce capătă dimensiuni nebănuite și o valoare poetică unică nu doar pentru poezia românească, ci și pentru poezia europeană contemporană. *Frigul (elegie)* este certamente un poem care ar trebui tradus imediat, pentru că valoarea lui îi conferă legitimitate printre marile poeme ale explorării autentice pe tărâmurile unei cunoașteri apofatice pe care Mihai Ignat nu se sfiește s-o testeze și să-i cartografieze geografia.

*Mihai Ignat, *Frigul (elegie)*, Editura Nemira, București, 2018.